

**[„PROPTER VITAM VIVENDI...”] –
de Mihai Eminescu [20
decembrie 1881]**

Fotografie de arhiva. Mihai Eminescu de Nestor Heck – 1884. Basarabia-Bucovina.Info

Propter vitam vivendi perdere causas, a pierde, pentru a-și păstra o viață nemernică, tot ce dă valoare existenței omenești, iată formula după care se poartă partidul roșu. Precum, pentru popularitate, au riscat un șir de fraze viteze la adresa Austriei, tot astfel pentru a rămânea la putere se târăsc azi lingând mâna pe care voiau s-o muște și, loviți de această mână, siliți a buigui cea mai umilitoare din toate scuzele, maltratați ca niște adevărați valeți, ce expresie găsesc d-nia lor pentru a însemna acest act de înjosire? „O neînțelegere – zice « Românu » -, o gratuită presupunere”.

Dar pentru o neînțelegere, pentru o gratuită presupunere se cer explicații, nu scuze, și nu în această formă, nu prin stoarcere de impotente lingușiri și de îngenucheate asigurări. Târârea la pământ se numește o explicație francă?

Și dacă ar fi numai atât ! dacă afacerea ar privi numai pe d. Brătianu sau pe ilustrul său Stătescu n-ar fi nimic. Dar țara e târâtă împreună ca ei la picioarele unei puteri străine, țara trebuie să îngenunche și să ceară scuze pentru ineptiile a o mână de reputațiuni uzurpate și terfelite... și toate aceste pentru ce?

Pentru ca o gașcă de exploatare să continue a trăi din buget.

Dorința de-a rămânea în buget i-au făcut să riște; frica de-a cădea [î]i face astăzi să lingă unde-a scuipat și să-și retragă într-un mod atât de nedemn cuvintele. Suntem siguri că dacă ‘și reparau greșala prin retragere nici unul din urmașii d-lor nu era obligat a coborî atât de jos scara umilirii precum au coborât-o d. Brătianu, precedat de blondul său cățeluș.

Fără îndoială opoziția nu se poate decât felicita – în acest unic caz – că are un guvern atât de feștelit. Dacă d. Urătianu ar fi avut demnitatea de-a se retrage, orice partid ar fi venit în urmă-i ar fi luat guvernul acuzat de mai înainte de

către toată haita de la „Telegraful” și de la „Românul” c-au venit cu sprijinul străinătății. Toată haita aceasta de gazetari pripășiți de prin cancelariile comisarilor de poliție sau de prin bărbieriile Parizului, orice vită botezată de d. C.A. Rosetti cu numele de roșu ar fi intonat în cor acuzațiunea că opoziția vine la putere cu ajutorul străinilor. Astfel, înrăutățiți pe de-o parte prin pierderea bugetului, plătiți pe de alta de străini, tot ce e natură de spion și de denunțător în țara noastră s-ar fi acațat de guvernul nou, precum s-a acațat acum, câteva zile de-o sumă de oameni din opoziție, insinuându-le tot felul de monstruoziități.

Ei bine, a fost un adevărat noroc pentru toată opozițiunea că pahidermele bipede cari formează majoritatea și sprijină guvernul [î]și întind obrazul pentru a primi loviturile străinătăței. Dar oare pentru țară lucrul este indiferent? Oare aceste cocote politice, impertinente azi, fățuite mâni, lovite peste sulimanul pretextatului lor patriotism, acești oameni care-și sapă singuri orice urmă de autoritate morală arătându-se slugarnici și lingușitori către străini mai pot păstra destulă putere, inspira destul respect pentru a reprezenta interesele țării? dacă într-o chestie de pură formă, de stil, unde e lesne a fi și serios și demn, ei s-au coborât atât de jos, ce se va întâmpla în cestiunile meritorii, de fond, precum e cestiunea Dunării însași?

Se poate ca astăzi încă d. Ionescu să-și dezvolte interpelarea anunțată alaltăieri, prin care cere comunicarea actelor diplomatice. Ce se va vedea, ce se va putea vedea din acele acte decât pecetluirea formală a umilirii naționale?

Guvernul conservator a venit prin bătaia din picior a unui consul, onorabili patrioți? Dar cu ce preț stă ministerul fățuit al d-voastră la putere? Când și cui a făcut guvernul conservator scuze? Niciodată și nimăru. Nici chiar atunci când ați înscenat scandalul de la Slătineanu și insultarea d-lui de Radowitz. V-ați dat demisia când a bătut din picior pentru că erați prea lași pentru a-i da piept, dar guvernul

care v-a urmat n-a făcut scuze în străinătate. Simple
explicări verbale, pe cari principele de Bismarck nu le-a
comunicat nicicând publicității, au aplanat un conflict de o
natură, știți prea bine, cu mult mai gravă.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 ianuarie – 31 decembrie 1881

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XII

Mihai-Eminescu.Ro